

KÜLTÜR KOMPLOSU

~ Ayda Bir Merhaba ~

“Hakikatin yalan, yalanın da hakikat gibi görüldüğü bir dönemeçteyiz şimdi. (...) Her düşünce, daha önce kültür endüstrisinin merkezlerinde biçimlendirilmiş olarak geliyor bize. Böyle bir ön biçimlendirmenin izini taşımayan şeylerse, inandırıcılıktan yoksun bulunuyor.” diyordu Theodor W. Adorno, *Minima Moralia* ‘da. 150

(1. Basım, çev. Orhan Koçak ve Ahmet Doğukan, Metis Yayınları, İstanbul, 1998, s. 111.) Uzun zamandır yaşananları dahası toplumsal ve dünyasal gerçekliği siyasal bakımdan tasvir edip çözümleme süreci içinde karmakarışık olmuş durumda olan ve yaşanmış deneyimimizin önemli hatta en önemli bir parçasını oluşturan kültürel alandaki gelişmeleri, çatışmaları ve örtücülükleri gölgede bırakmaktadır. Siyasal tartışmalar içinde de ortaya çıkan zihin kirliliği ve entelektüel sefalet, bariz biçimde kültürel sorunlar ele alınırken de önemli bir yer tutmaktadır. İbahiyyenin yeni adı olarak da okunabilecek olan kültürel alanı farklı boyutları ile irdeleyen bir dosya ile karşınızda *Umran* bu sayısında.

Kültürel alanda yaşanan hokkabazlıklar esas olanı örterek kapitalist hegemonyayı pekiştirmekte. Çünkü kültürel alan geç kapitalizmde çalışmanın uzantısıdır. Bu bağlamda, çalışma zamanının dışındaki vakit, kültür endüstrisi mabetleri, ritüelleri ve gösterileri tarafından doldurulur. Burada esas olan, hazın kamçılanmasıdır. Arzu nesnelere yaratılarak, tüketici onlara yönlendirilir. İşte bu kültürel paradigma içindeki aktörleri ve yeni çatışmaları çoğu zaman görmezden gelmekteyiz. Toplumsal dilden yahut ilkelerin dilinden kültürel bir dile geçiş söz konusu olduğunda çoğu hususlar gizlenerek varlığını kolaylıkla benimsetebilmektedir. Kültür söz konusu olduğunda, olan yahut olması gereken tepkilerin kolaylıkla ifade edilemediğini de belirtmek gerekir. Kültürel paradigma adeta bir din gibi algılandığından dolayı sorgulanması istenmeyen bir konumdur. Söz, kuralları ve sınıflandırmaları bir egemenlik sistemini işaret eden kültürel söylem giderek sıkılan bir egemenliğin aracıdır artık. Yeni egemenlik biçimleri kültürellik ardından kurulmaktadır artık. Daha genel ve dramatik olan ise “başka olma hakkı” üzerinden her türlü sapkınlık ile İslami olan görünümeler kültürel potasında karıştırılmaktadır artık. Hükümdar, Adorno’ya göre günün kültür tekelleri bu konuda hiçbir sakınca görmez artık.

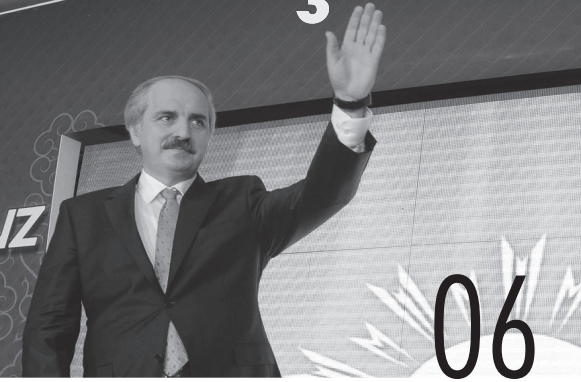
Kültür tekelleri, hem üretimi hem de tüketimi belirler; denenmemiş/piyasanın çerçevesinin dışındaki herhangi bir şeye şüpheyle yaklaşır. Her şey, piyasanın kuralları içinde/izin verildiği ölçüde, sürekli değişmeli ve üretim-tüketim dengesi devam etmelidir. Ancak bu şekilde kültür tekellerince çizilen sınırın dışına çıkılmayacağına güvencesi elde edilmiş olur. Kültür endüstrisinin temel amaçlarından biri de, hafif sanat (eğlence) ile yüksek sanatı uzlaştırmak; iç içe geçirmek ve nihayet birbirine dönüştürmektir. Böylece tüketicinin “gereksinimi” karşılanırken, bir yanda da eğlenmesi sağlanmaktadır. Bu bağlamda Haşmet Demirel ve Dilaver Demirağ’ın yazıları modernlik, kapitalizm ve kültür ilişkisini ele alıyor.

Kültür ile yönetim arasında bir bağ var mıdır? Adorno, bu soruyu olumlu şekilde yanıtlar. Çünkü ona göre “kültürden söz ediyorsak yönetimden de bilerek veya bilmeyerek söz ederiz”. Hikmet Demir’in yazısı ise kısa ama muhafazakarlığın kültürel politikasını merkeze alması bakımından önemli. Vicdan Tekin ise kültürün biçimlendirici yanı üzerinde duruyor. Habil Sağlam ise 2010 Avrupa Kültür Başkenti özelinde bir yazı ile dosyada yer alıyor. Asım Öz ise, boğucu kültüre değinmekte.

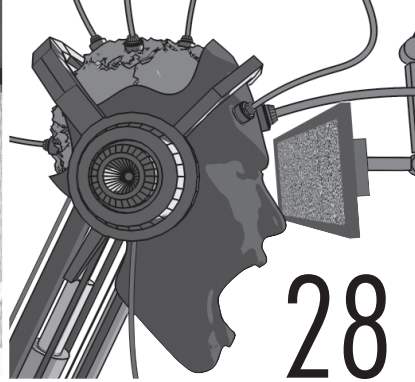
Düşünmemekle eşdeğer eğlenceyi dayatan kültürden arınmak artık bir zorunluluk.

Umran

İçindekiler ARALIK

[gündem]

[dosya]

4

Gündem
HÜSEYİN ALDI

9

Medya Okumaları
AHMET ZEKİ GAYBERİ

12

Bizde Niçin Filozof Yok?
HASAN HANEFİ

14

Türk Dizileri ile Selefî Kanallar
Arasında Arap Medyası
HALİL ÇELİK

18

Özgürlük Komplosu ya da
Sanat Denen Satış
DİLAVER DEMİRAĞ

24

Muhafazakâr Demokrasinin
Bir Kültürü Var mı?
HİKMET DEMİR

28

Kapitalizm Kültür Olunca
HAŞMET DEMİREL

33

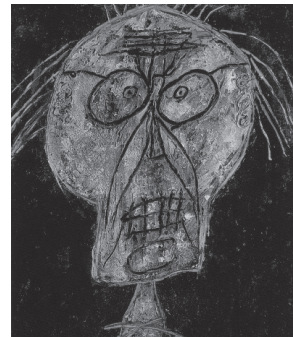
Biz, O "Biz" Değiliz
VİCDAN TEKİN

36

Kitle ve İktidar Arasında Kültür
Üretimi: Şiir Hatları Vapuru
Kalkıyor
HABİL SAĞLAM

39

Art Brut Kuramcısının
Kültür Yıkıcılığı
ASIM ÖZ

Sue Palmer 70

62

[yaşayan islam]

74

[kültür-sanat]

44

Tebliğci: Silahsız Mücahid
BURHANETTİN CAN

54

Kur'an Âyet Âyet Ebedir
ABDULLAH YILDIZ

62

Edep ve Hayat
CELALETTİN VATANDAŞ

65

"Unutana Değil Unutturana Bak"
METİN ÖNAL MENGÜŞOĞLU

70

Sue Palmer:
"Bugün çocukların ihtiyaç duyduğu şey zorluklara karşı mücadele edip tekrar ayağa kalkmak için gereken "direnç"tir."

74

Hesaplar Sir V. S. Naipaul
Üzerinden
NURŞEN ALDI

79

KİTAPLIK

80

Tarihin Ardında
CEVDET BİRİNCİ

Sahibi

UMRAN YAYINCILIK
Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti. Adına
Abdullah Yıldız

**Genel Yayın Yönetmeni
ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü**
Cevat Özkaya

Yayın Kurulu

Cevat Özkaya, Abdurrahman Babacan,
Mehmet Babacan

İdare Merkezi

Mega Center, C 34 Blok, Kat 2 No:340
Bayrampaşa / İstanbul
Tel: (0212) 631 12 50 - 520 98 90
Fax: (0212) 631 16 21
www.umrandergisi.com
umran@umrandergisi.com
abone@umrandergisi.com

Temsilcilikler

Ankara: (0312) 435 94 48
İzmit: (0542) 250 75 77
Trabzon: (0462) 321 95 44
Isparta: (0246) 223 24 87

Nasıl Abone Olabilirsiniz?

1. Abone olmak için bir telefon açmanız yeterli. Umran Dergisi'ne abone olmak ve aboneliğinizi yenilemek için **0212 520 98 90** nolu telefon numarasını arayabilirsiniz.

2. **abone@umrandergisi.com** adresine isim, adres ve telefon bilgilerinizi bildirmek suretiyle de abone olabilirsiniz.

Abone Ücretleri

Yurt içi abone ücreti (1 yıllık): 60 TL (KDV dahil)

Yurt dışı abone ücreti (12 sayı, 1 yıllık):

Avrupa 60 EURO

ABD: 80 USD, Avustralya: 85 AUD

Abone Ücretini Nasıl Ödeyebilirsiniz?

1- Kredi kartı numaranızı telefon ile bize bildirerek.

2- Bir PTT şubesine giderek POSTA ÇEKİ hesabımıza ücreti yatırarak. (Lütfen posta çeki üzerine abone adını yazmayı unutmayınız.)

POSTA ÇEKİ HESAP NO: 160 52 52

ALICI ADI: UMRAN YAYINCILIK

3- Ayrıca aşağıdaki BANKA HESAP numaralarına da abone ücretinizi ödeyebilirsiniz.

BANKA HESAP NUMARASI

Türkiye Finans Katılım Bankası

Fındıklı Şb. TL Hesabı

99165159-1 (Umran Yayıncılık)

IBAN : TR25 0020 6000 8699 1651 5900 01

Fiyatı: 5 TL

Görsel Yönetmen

Tekin Öztürk

tknozturk@gmail.com

Baskı:

Şenyıldız Matbaacılık

Gümüşsuyu Cad. No:3 Kat:1

Topkapı - İstanbul Tel: (212) 483 47 91

Yerel Süreli. Ayda bir yayımlanır.

Tebliğci: Silahsız Mücahid

Burhanettin CAN

“İnsanlara uygulamanla, fiilinle nasihat et; sözlerinle değil. Nasihatçi, bir şeyi emir ve tavsiye etmek istediğinde kendi nefsinde başlar ve önce kendisi onu yapar. Bir münkerden de sakındırmak istediğinde önce kendisi ondan sakınır.”

“Mârufu emreden birisi olduğun zaman, onu kendisi yaşayıp uygulayanlardan ol; yoksa helâk olursun. Münkeri de sakındıranlardan olduğunda ise, ondan kendisi sakınanlardan ol; yoksa helâk olursun.”

Hasanü'l-Basrî (Ahmed bin Hanbel, Zühd, 273, 360)

Değer sistemleri arasındaki mücadele sınırsız ve topyekündür. Hz. Adem'le İblis arasında başlayan değerler savaşı kainatın son bulmasına kadar devam edecektir. Kullanılan vasıtalar, mücadele şekilleri ve yoğunlukları zamana ve mekana bağlı olarak değişse bile değer sistemleri arasındaki hakimiyet mücadelesi asla kesilmez. Barış, sulh ve sükunet dönemlerinde müca-

dele son bulmamakta, mücadele daha başka vasıtalarla daha derinden devam etmektedir. Hz. Peygamber'in barış dönemlerinin geçiciliğine dikkat çekerek iman edenleri uyarmasına bu açıdan bakmak gerekmektedir(1):

“Ey insanlar! Sizler sulh ve sükunet devrindedesiniz. Zaman süratle ilerliyor.

Görüyorsunuz gece ve gündüz her yeniyi eskitiyor. Her uzağı yakınlıştırıyor, her va'di gerçekleştiriyor.

Öyleyse, Gelecekteki mücadeleler için hazırlanın. (Sulh ise) yakında miadı dolacak olan bir hazırlanma devresidir.

Karanlık geceler gibi işler karıştığı zaman Kur'an-ı Kerim'e sarılınız.”

Cihad, İslam'ın akıllı gücü olup askeri, ekonomik, siyasi, psikolojik, kültürel mücadele şekillerini ihtiva eder. İslam'ın sınırsız ve topyekün mücadele anlayışı cihad kavramının anlamı içerisinde bulunmaktadır. Tebliğ, Cihadın yumuşak gücü olup, kültürel ve psiko-

lojik mücadele şekillerinin bir harmanlamasıdır. Tebliğ, tebliğci, tebliğin muhtevası, tebliğin yapıldığı ortam, tebliğin muhatabı ve tebliğde kullanılan metod olmak üzere 5 ana unsurdan meydana gelmektedir.

Geçen sayıda tebliği ana hatları ile inceledik Burada ise tebliğci kimdir, tebliğ etmekten kimler sorumludur? Tebliğcinin taşıması gereken özellikler nelerdir ve tebliğcinin görev ve sorumlulukları nelerdir? konuları ele alınıp incelenecektir.

Tebliğ Etme Sorumluluğu Kime Ait?

Tebliğ, bir kimseyi uyarma, aydınlığa ve hakikate çağırma gayretidir. Ona kim olduğunu, nereden gelip nereye gittiğini, hayatın gaye ve sonunu anlatarak, onu kendi benliğine (fitratına) döndürmek için yapılan bir duyuru, bir çağrı, bir ikna, bir telkin, bir nasihat, bir öğüt ve bir tavsiye, marufu emredip münkerden alıkoyma hareketidir. Bir kimlik, bir benlik oluş-

turma ve onu koruma sürecidir. Dolayısıyla Tebliğ, yeni bir toplum inşa etme ve inşa edilen toplumu koruma faaliyetidir.

Peygamberlerin insanlığa gönderildiği dönemler, insanın kendine yabancılaştığı ve tefessühün yaygınlaşıp insan fitratını tahrip ettiği buhran ve bunalım dönemleridir. O nedenle ilk tebliğciler peygamberlerdir. Tefessüh etmiş olan toplumu fitrat değerlerine göre yeniden inşa etmekle görevlilerdir. Hem onların zamanında hem de onlardan sonra yeni değerleri insanlara sunacak, insanları ikna edecek ve bu noktada gelecek reaksiyonları karşılayacak olanlar, peygamberlerin izinden giden müminlerdir. İslami literatüre, Kur'an ve Hadisler baktığımız zaman Tebliğ;

- Her Müminin,
- Özel ihtisaslaşmış bir grubun,
- Devletin görevidir.

Her Mümin Tebliğcidir

Cahiliye toplumları, tefessüh etmiş, kendine, fitrata yabancılaşmış olan toplumlardır. Böylesi toplumlarda her mümin bildiğinin alimidir. Her mümin yaşantısı, duruşuyla, hal lisaniyla karşıdakine mutluluğu ve kurtuluşu gösterir ve anlatır. Allah her mümine tebliğ etme görev ve sorumluluğunu yüklemiştir:

“[003.110] Siz, insanlar için çıkarılmış hayırlı bir ümmetsiniz; maruf (iyi ve İslâm'a uygun) olanı emreder, münker olandan sakındırır ve Allah'a iman edersiniz.”

“

Peygamberlerin insanlığa gönderildiği dönemler, insanın kendine yabancılaştığı ve tefessühün yaygınlaşıp insan fitratını tahrip ettiği buhran ve bunalım dönemleridir. O nedenle ilk tebliğciler peygamberlerdir. Tefessüh etmiş olan toplumu fitrat değerlerine göre yeniden inşa etmekle görevlilerdir. Hem onların zamanında hem de onlardan sonra yeni değerleri insanlara sunacak, insanları ikna edecek ve bu noktada gelecek reaksiyonları karşılayacak olanlar, peygamberlerin izinden giden müminlerdir.

Tebliğci olmak, müminin vasıflarından biri olup müminle münafığı birbirinden ayıran bir ölçüttür:

“[009.067] Münafık erkekler ve münafık kadınlar, bazısı bazısındanandır; kötülüğü emrederler, iyilikten alıkoyarlar.”

“[009.071] Mü'min erkekler ve mü'min kadınlar; birbirlerinin velileridirler. Ma'rufu emreder, münkerden nehyederler.”

Hz. Peygamber sohbetlerinde çoğu kez sahabesine 'siz' diye hitap ederek 'iyiliği emredip kötülükten alıkoymayı' görev olarak onlara yüklemiştir. Örnek olarak aşağıdaki hadiseye bu açıdan bakmak yeterlidir(2):

“Hz. Peygamber (s.a.s.): “Sizde iki sarhoşluk ortaya çıkmadıkça Allah tarafından gelen hak din üzere devam edersiniz: Cehalet sarhoşluğu ve dünyaya aşırı düşkünlük.

Siz iyiliği emreder, kötülüğe engel olur ve Allah yolunda cihad ederken içinizde dünya sevgisi oluşurince iyiliği

emretmez, kötülüğe engel olmaz ve Allah yolunda cihadı bırakırsınız.

O gün Kitap ve sünnetin emirlerini yaymaya çalışanlar Ensâr ve Muhâcirlerden İslâm'a ilk giren kimseler gibidirler”

Sonuç olarak tebliğ, her müminin gücü oranında yerine getirmesi gereken bir görev ve sorumluluktur.

Tebliğ için Özel İhtisaslaşmış

Bir Grup

Her müminin tebliğle sorumlu olması gerekir ama yetmez. Çünkü tebliğ değerler arası mücadelede kesintisiz bir faaliyet olarak özel olarak ihtisaslaşmayı gerektirmektedir. Tebliğin 5 unsurunun zorunlu kıldığı özel bilgiye ihtiyaç vardır. Toplumun analizi, muhatapların analizi, ortamın analizi, ortalıkta dolaşan kirli bilgilerin analizi, tebliğ alanında özel olarak çalışan ihtisaslaşan belli bir insan unsurunun varlığı

ğını zorunlu kılmaktadır. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de bu konuda yapılan hitapları göz önüne aldığımızda, özel bir grubun kurulması gerektiği sonucuna varabiliriz:

- Özel Grup(3/104, 9/122),
- Fazilet sahipleri(11/116),
- Rabbanıyyun ve Ahbar (5/63).

3/104 ayeti, iman edenler içerisinde tebliğle görevli özel bir grubun var olma mecburiyetini ortaya koymaktadır:

“[003.104] Sizden, hayra çağıran, iyiliği (marufu) emreden ve kötülükten (münkerden) sakındıran bir topluluk bulunsun. Kurtuluşa erenler işte bunlardır.”

Savaş zamanlarında bile tebliğle görevli özel bir grubun var olmasının Kur'an'da emrediliyor olması da, bu alanda özel ihtisaslaşmanın ne kadar önemli olduğunu göstermektedir:

“[009.122] Mü'minlerin tümünün öne fırlayıp çıkmaları gerekmez. Öyleyse onlardan her bir topluluktan bir grup, çıktığında (bir grup da), dinde derin bir kavrayış edinmek (tafakkuh-ta bulunmak) ve kavimleri kendilerine geri döndüğünde onları uyarıp-korkutmak için (geride kalabilir). Umulur ki onlar da kaçınıp-sakınırlar.”

Savaş hali düşman istihbarat örgütlerinin, Psikolojik savaş

uzmanlarının cephe gerisinde en yoğun faaliyet gösterdikleri bir dönemdir. Böyle bir dönemde toplumu düşmanın psikolojik savaşına karşı koruyacak olanlar, uzman tebliğcilerdir. Tebliğciler bir taraftan halkı korurken diğer taraftan cepheden dönen askerleri moral açıdan tedavi ederler.

İnsanları en çok etkileyen husus, sözlerden ziyade sözlerle olan bağlılık ve söylenenlere uygun olan yaşam tarzıdır. Sözleri ile yaşantıları birbirini tutmayan insanların karşısındakini etkilemesi zordur. Tebliğci açısından Söz ve Davranış birliği, sözün davranışa yansımaları son derece önemlidir. Söz-fiil uyumu, hal ile tebliği, sözsüz iletişimi sağlar. Devamında gelen söz, halin araladığı kapıyı sonuna kadar açabilir.

Zafer ya da mağlubiyet durumuna göre yakalanabilecekleri kibir ya da ümitsizlik hastalığından onları uzman tebliğciler kurtarabilir.

Her müminin tebliğle görevli olmuş olması ile özel bir grubun tebliğle görevli olması arasında bir tezat var görünse de gerçekte arada bir tezat yoktur. Tam tersine birbirini tamamlayan ve besleyen derin bir ilişki vardır. Özel ihtisaslaşmış grup zamana ve mekana

bağlı olarak yapılması gereken tebliğin ana çerçevesini çizmekte, ana hedefleri, ana malzemeleri vermekte, tüm müminler de kendi imkan ve kapasiteleri oranında bunları alıp kullanması gerekmektedir. **Bu ilişki ağı ile milyonlarca müminin aynı anda, aynı konuları konuşmuş olması ve kamuoyu oluşturması**

son derece büyük bir güç-enerjinin ortaya çıkmasına vesile olacaktır. ‘Kelebek etkisi’ yapacak olan bu milyonların gücüne karşı kim durabilir ? Hangi istihbarat, hangi psikolojik hareket ve hangi medya gücü bunun etkisini kırabilir?

Bugün Müslümanlar sahip oldukları güç ve imkanların farkına varmalı ve gereğini yapmalılar.

Devletin Sorumluluğu

İslam'ın devletleştiği toplumlarda tebliğ görevi, daha profesyonelce icra edilecek bir faaliyettir. Artık tebliğ sadece kendi toplumunu korumakla sınırlanmaz tüm insanlığı korumak, insanlığı fitratına çevirmek gibi geniş

bir sahaya yönelir ve sorumluluk üstlenir. Bu da devletin yapılışında insanlığı uyuracak özel ihtisaslaşmış bir birimin var olması ile sağlanır. İnsanın yeryüzüne halife olarak gönderilmesindeki en üst görev, bu şekilde ifa edilmiş olur. İktidar olmak, devletleşmek demek adaleti, hakkı, hukuku ayakta tutmak demektir. Nitekim Allah Hz. Davud'a yaptığı hitapta asıl görevinin bu olduğunu ona hatırlatmaktadır:

“[038.026] «Ey Davud, gerçek şu ki, **biz seni yeryüzünde bir halife kıldık.**

Öyleyse insanlar arasında hak ile hükmet, istek ve tutkulara (hevaya) uyma; sonra seni Allah'ın yolundan saptırır.”

Ibni Teymiye; “**İmam (devlet başkanı), iyiliği emir ve kötülükten sakındırmak**

için idare makamına getirilir. İdarecilikten maksat da bu olmalıdır.”(3) derken tebliğin devletin önemli görevlerinden biri olduğunu ifade etmiş olmaktadır. Keza **Halife Ömer b. Abdulaziz**, Valilere yazdığı mektupta, “...Yüce kitapta geçen Allah'ın bir buyruğu da **bütün insanların İslâm'a davet edilmesidir... İslâm'a davet edip onunla hükmet.**”(3) emrini vermiş olması bu amaçlardır.

Tebliğcinin Vasıfları

Tebliğci bir insan ve bir mümindir. Mümin olmanın gerektirdiği tüm özelliklere

sahiptir, sahip olmak zorundadır. Tebliğci köhnemiş bir toplumdaki yeni canlı diri bir toplum inşa eden ve onu koruyan olduğu için duyarlılığı yüksek bir mümindir. Tefessüh etmiş bir toplumdaki sağlam bir toplum inşa etmesi yönüyle o bir doktor, o bir psikolog, o bir pedagoğdur. Tebliğci insanları alıp kirlilerinden, paslarından temizleyen, onları arındırandır. Zihin yapılarını, nefislerini ve kalplerini yıkayıp temizleyendir. O, insanların pervaneler gibi ateşe koşmasını engellemek ister. Bir taraftan ateşi söndürürken diğer taraftan ateşe

koşanlara mani olmaya çalışır. Bu nedenle de tebliğci bir cankurtaran, bir itfaiyecidir. İnsan fitratının ifadesi olan değerleri insanlara sunan, onlara öğreten ve bunlarla onları eğiten, onlara yol gösteren bir rehber, bir muallim ve bir din adamıdır.

Hastayı tedavi ederken onun ihtiyacı olan yemekleri en güzel bir şekilde hazırlayıp servis eden bir aşçı ve bir garsondur. Muhatabının tahlillerine uygun bir diyet uygulayan bir diyetisyendir tebliğci.

Birçok mesleği icra edeceği için tebliğcinin sahip olması gereken vasıflar bu nedenle önemlidir. Tebliğcinin sahip olması gereken vasıfları 4 ana başlık altında toplayabiliriz:

İtikadi Vasıfları

- Sahih Allah Anlayışı
- Sahih Peygamber anlayışı
- Sahih Kitap Anlayışı
- Sahih Ahiret anlayışı
- Sahih İbadet-Takva Anlayışı
- Sahih Din Anlayışı

İlmi Vasıfları

- Kur'an'ı ve Hadisleri Anlama ve Değerlendirme Gücü
- Genel Olarak İnsan Psikolojisini Bilmek
- Muhatabı Tanıma Yeteneğine Sahip Olmak
- Hitabet, Söz Söyleme Sanatını Bilmek, Kullanmak
- Tebliğ Metotlarına Vakıf Olmak
- Bilgileri, Verileri Analiz- Sentez Yeteneğine Sahip Olmak

Mücadeleye İlişkin Vasıfları

- Kötülükleri İyilikle Uzaklaştırmak
- Zulme Karşı Çıkmak, Mazlumun Korumak

- Kendilerinden Olmayı Sırdaş Edinmemek
- Kafirlerle ve Münafıklara İtaat Etmemek
- İstişare Etmek, Ferdi Davranmamak
- Allah Yolunda Mal ve Canla Cihad Etmek

Davranış Vasıfları

- **Güzel Örneklik**
- **Söz ve Fiil Uyumu**
- **Salih Amel Sahibi Olmak**
- **Çevreye Güzel Davranmak**
- **Çevre Tarafından Seviilmek**
- **Güvenilir ve İnanılır Olmak**
- **Tatlı Dil-Güzel Sözlü Olmak**
- **Güzel Ahlak Sahibi Olmak**
- **Şefkat ve Merhamet Sahibi Olmak**
- **Adil Olmak**
- **Nazik-Kibar, Ulaşılabilir Olmak**
- **Kararlı, Sabırlı-Azimli-İradeli Olmak**
- **Daima Ümitvar Olmak**
- **Yardımsaver Olmak**
- **Dost-Arkadaş Canlı Olmak**
- **Kin Tutmamak**
- **Hatalarında İsrar Etmemek**
- **Haddi Aşmamak**
- **Tecessüs Etmemek**
- **Öfkeli Olmamak**
- **Riya ve Gösterişten Uzak Olmak**
- **Ahdine Sadık Olmak**
- **Birleştirici, Toparlayıcı Olmak**
- **Muhatabı Dinlemek**
- **Temiz, Düzgün Bir Görünüm, İmaj**
- **Tebliğden Menfaat Beklememek**

Bu özelliklerin birçoğu mümin olmakla kazanılan özelliklerdir. Ancak bunların bir kısmı özel eğitim gerektirir, bir kısmı da özel yetenek gerektirir.

Bu özelliklerin her birini bura-

da ele alıp inceleme imkanımız yoktur. Aşağıdaki birkaç özelliği üzerinde durulacaktır.

Tebliğci Psikologdur

Tebliğcinin psikolog olma özelliği; genel olarak insan psikolojisini, özel olarak da farklı inanç gruplarının psikolojilerini, daha özel olarak da muhatabının psikolojik yapısını, ruhsal yapısını bilmesini ihtiva eder. Bunlara ilave olarak tebliğ ortamının özelliklerini bilmesi, analiz edebilmesi, zaman ve mekan ayarlamasını yapabilmesi de tebliğcinin psikolog olma özellikleri içerisinde zikredilebilir.

Tebliğci muhatabın özelliklerini; *Yaş, Cinsiyet, Toplumdaki Konumu, Zeka ve Eğitim Durumu, Değerlerine Bağlılık Düzeyi ve Kendine Güven Derecesine bağlı olarak bilmek ve tebliğin muhtevasını muhatabının ihtiyacına göre ayarlamak zorundadır.*

Hz. Peygamber;

“Herkes derecesine göre davranın”(4),

“Halkın seviyesine ininiz.”(5),

“Biz Peygamberler topluluğu, herkese seviyesine göre muamele yapmak ve anlayabileceği şekilde hitap etmekle emrolunduk.”(6) derken tebliğcinin muhatabın durumunu keşfetmesi gerektiğini belirtmiş olmaktadır. O nedenle tebliğci tebliğe başlamadan önce muhatabının özelliklerini ve ihtiyaçlarını hissetmeli, keşfetmelidir. Diğer bir ifadeyle önce teşhis etmeli sonra da tedaviye geçmelidir.

Genel olarak kötülükler karşısında toplumlarda üç farklı

insan grubu vardır (Bak. 7 Araf 163-166): Şuurlu İman Edenler, Şuurlu Küfredenler, Nemelazımcılar.

Tebliğci şuurlu küfredenlerle nemelazımcıları birbirinden dikkatlice ayırır ve söylemini ona göre geliştirir. Şuurlu küfredenlere karşı kullanabileceği tebliğ metotları ile nemelazımcılara karşı kullanacağı tebliğ metotları farklı olacaktır.

Bir kısım insanlar tebliğe her zaman ve ortamda açıktır ve onlar her türlü mesajı kolaylıkla alıp kendilerini düzeltebilirler(36/11). Bir kısım insanların ise nimet ya da sıkıntı anlarında iletişim kanalları daha açık olabilir. **Tehlike ve sıkıntı anlarında insanlar Allah’a yalvarıp yakarır, gönülden katıksız bağlılar olarak ona yönelirler (39/8, 49; 10/22, 23; 22/11; 89/15-16).** Tebliğci bu anları görmek ve ona göre davranmak zorundadır.

Hz. Peygamber Muaz bin Cebelî Ehli Kitabın bulunduğu Yemen’e gönderirken kendisine yaptığı hatırlatma **tebliğci, muhatap, muhteva ve metod arasındaki ilişkiyi** göstermesi açısından önemlidir. Tebliğdeki tedriciliği ve sabırlı olmayı bu hatırlatmada görmek mümkündür:

“Sen ehli kitaptan bir kavimle karşılaşacaksın. Onların yanına varınca önce onları Allah’dan başka ilah olmadığına, Muhammed’in Allah’ın Rasûlü olduğuna tasdiğe davet et.

Eğer bunu kabul ederlerse, onlara Allah’ın beş vakit namazı farz kıldığını haber ver.

Bunu yaptıkları taktirde

Allah’ın zenginlerden alınarak fakirlere verilen zekatı emrettiğini bildir.

Bunu benimserlerse zekat alırken sakın mallarının iyilerini seçme. Mazlumun ahını almaktan çekin. Çünkü onun ahi ile Allah arasında hiçbir engel yoktur.” (7)

Dolayısıyla tebliğci iyi bir psikolog olmak durumundadır.

Söz- Fiil Uyumu

İnsanları en çok etkileyen husus, sözlerden ziyade sözlerle olan bağlılık ve söylenenlere uygun olan yaşam tarzıdır. Sözleri ile yaşantıları birbirini tutmayan insanların karşısındakini etkilemesi zordur. Tebliğci açısından Söz ve Davranış birliği, sözün davranışa yansması son derece önemlidir. Söz- fiil uyumu, hal ile tebliği, sözsüz iletişimi sağlar. Devamında gelen söz, halin araladığı kapıyı sonuna kadar açabilir.

Bu nedenle tebliğci zaman zaman kendi muhasebesini yapmak, sözleri ile fiilleri arasında tezat olup olmadığını, söylediklerini kendi hayatına uygulayıp uygulamadığını sorgulamak zorundadır. Kuran’ın uyarısı bu boyutu ile çok önemlidir:

“[002.044] Siz, insanlara iyiliği emrediyorken, kendinizi mi unutuyorsunuz? Oysa siz kitabı okumaktasınız. Yine de akıllanmayacak mısınız?”

Hz. Şuayb kavmine yaptığı tebliğde söz fiil uyumuna dikkat çeker ve der ki:

“Size yasak ettiğim şeylerin aksini yaparak size aykırı dav-

ranmak istemiyorum. Ben sadece gücümün yettiği kadar ıslah etmek istiyorum.” (11/ 87-88)

Söz fiil uyumsuzluğu tebliği etkisiz kılar, toplumu ifsad eder. Ayrıca Söz fiil uyumsuzluğu güveni ortadan kaldırarak toplumsal dayanışmayı bozar, yıkar ve Allah'ın gazaplanmasına neden olur, Allah'ın azabına davetiye çıkarır:

“[061.002-4] Ey iman edenler, yapmayacağınız şeyi neden söylersiniz?

Yapmayacağımız şeyi söylemeniz, Allah katında bir gazab (konusu olması) bakımından (büyüdükçe) büyüdü (büyük bir suç teşkil etti) .

Hiç şüphesiz Allah, kendi yolunda, sanki birbirlerine kenetlenmiş bir bina gibi saf bağlayarak çarpışanları sever.”

“Hz. Peygamber: Kendisinin yapmadığı bir davranışa veya söze insanları çağırın kişi ya vazgeçinceye veya çağırdığı şeyi yapmaya kadar Allah'ın azabının gölgesi altındadır.”(8)

Söz fiil uyumsuzluğu, Allah'ın ihsanını, rahmetini keser ve sahibini de yakarak tüketir:

“Hz. Peygamber: Kıyamet günü Allah'ın ihsanından ve rahmetinden en fazla uzak olan, başkalarına yapmalarını söyledikleri şeyin tersini yapan kimselerdir.”

“Hz. Peygamber: Kendisi yapmadığı halde insanlara hayrı (iyiliği) öğreten kimse tıpkı insanları aydınlatırken kendisini yakıp tüketen bir kandil gibidir.”(9)

Hz. Yusuf zindanda iken hapisane arkadaşları onun tutum, tavır ve davranışları ile sözleri arasındaki uyumdan çok etkilendikleri için O'na; “Şüphesiz biz seni iyilik ve ihsan sahiplerinden görüyoruz.” (12/ 36) demişlerdir.

Bu konu çok önemli olduğu için İslam alim ve düşünürleri bu konu üzerinde fazlasıyla durmuşlar ve tüm iman edenlerin dikkatini çekmeye çalışmışlardır.

İmam Sadık, namaz ve orucun alışkanlık haline gelmesi ihtimalinden hareketle sadece bunların ölçü alınmasının yanlış olduğunu söylemiştir:

“(İnsanların kıldıkları namaza, tuttıkları oruca kanmayın. Çünkü bir insan, namazı ve orucu alışkanlık haline getirmiş olabilir.

Bu ibadetler olmadan yapamayacağı, kendini boşlukta hissedeceği bir durumda olabilir. Bu yüzden siz, onları söz doğruluğu ve emanet güvenirliliği açısından sımayın.”

İmam Gazali'ye göre söz- fiil tezadı varolan bir kişi, sözleri ile bir kısım insanları etkileyip onlara faydası olurken kendisine zararı olur:

“Bildigi ile amel etmeyenler, sayfaları ilimle dolu defter veya kitap gibidir; başkasına kârı olsa da kendisi ondan yararlanamaz.

Bileği taşı gibidir; bıçağı biler, fakat kendisi kesmez.

İğne gibidir; başkasını giydirir, fakat kendisi daima çıplak durur.

Lâmba fitili gibidir; başkasına ışık verir, fakat kendisi yan-

maktan kurtulamaz.” (10)

Hz. Ali (r.a.) ise önceliği tebliği şahsiyetin inşasına verir:

“Kim kendisini başkalarına bir önder olarak tayin ederse, başkasına öğüt vermeden önce kendi kendisine öğüt versin.

Diliyle terbiye kurallarını anlatmadan önce davranışlarını o kurallara uydursun.

Kendi kendisine öğüt veren ve kendisini düzelten, başkalarına öğüt verip başkalarını düzeltmeye çalışan kimseden daha çok saygıya layıktır.”(11)

Söz-fiil uyumsuzluğu asırlar boyu toplumumuzda hep ciddi bir mesele olarak görülmüş, veciz sözlerle(deyimler) gündemde tutulmuş ve bunlar nesilden nesile aktarılmışlardır:

“Yarım Doktor Can Yakar, Yarım Hoca Din Yıkar”

“Ele Verir Talkını, Kendi Yutar Salkını”

“Ele Verir Öğüdü, Kendi Keser Söğüdü”

“Kelin İlacı Olsa Başına Sürerdi”

Tebliğcilerin unutmaması gereken en önemli nokta, yaşadığı tezadın muhatabı olumsuz etkileyip iman etmemiş olması ya da kendini düzeltmemiş olmasının sorumluluğunun tebliğciye ait olabileceği gerçeğidir. Söylediklerini yapmayanların inandırıcılıkları olmaz. “Bunların elinde de hak mı olurmuş” denmesi tebliğin etkisini kırar, yok eder. Bundan dolayı da tebliğciler temsil ettiklerini sandıkları davaya zarar verirler. O neden-

le kamil müminler böyle bir imtihanı yaşamamak için “Rabbimiz! Bizi kâfirler için bir fitne kılma.” (60/ 5) diyerek dua ederler.

Bir tebliğci için; 1- Sözde doğruluk, 2- Davranışlarda doğruluk, 3- Kararda Doğruluk, 4- Niyette doğruluk esastır. İşte Allah böyle müminleri en güzel sözlü olarak tanımlamaktadır:

“İnsanları Allah’a dâvet eden ve kendisi de sâlih/iyi amel işleyen ve ‘Ben şüphesiz Müslümanlardanım’ diyen kimseden daha güzel sözlü kimdir?” (41/33)

Söz-fiil uyumu güzel ahlakın önemli vasıflarından biridir. Dolayısıyla tebliğci güzel ahlakı ile insanları etkiler ve değişime hazır hale getirir. O nedenle Hz. Peygamber müminlere; “İnsanları mallarınızla kazanamazsınız, onları ahlakımızla kazanın.” der.

Tebliğci Birleştirici, Bütünleştiricidir

Tarih boyu İblis ve onun yolunda yürüyenler, daima insanlığı parçalamak, kaosa sürüklemek ve tefessüh ettirmek gayretinde olmuşlardır(30/32).

Refahtan şımarıp azan bir azınlık, insanlığı kendilerinin hizmetçisi, kölesi ve esiri olarak kabul etmektedirler. İnsanlığı bu zalimlerin elinden kurtaracak olanlar, ancak müminlerdir. Kurtuluş hareketinin öncüleri de tebliğciler, silahsız mücahitlerdir. Tebliğcilerin insanlığın bu parçalanmışlığını görmesi, tebliğinin muhtevasını ve metodunu buna

göre ayarlaması gerekmektedir.

Tüm insanlığı sıratı müstakime ulaştırıp kurtarmak, mutlu ve huzurlu kılmak Tebliğci için genel ve de nihai hedefidir. Ancak bundan önce Müslümanların halletmesi gereken çok ciddi bir sorunu vardır; o da milletin/ümmetin bölünmüşlüğü, parçalanmışlığıdır. İnsanlığın kurtuluşu Milletin/ Ümmetin kurtuluşundan geçer. Bu sebeple tebliğci bu birlikteliği sağlayacak bir dil, bir metod kullanmak zorundadır. Ortak paydaları merkeze alan bir dil ve üslup tebliğcinin olmazsa olmaz görevidir. Bu coğrafyada genelin ana ortak paydası Kur’an- Sünnettir. Öyleyse tebliğci herkesi Kur’an-Sünnete çağırmalı, Kur’an-Sünnete bütünleştirmeli, onunla yollarını aydınlatmalı, ateşe yuvarlanmaktan alıkoymalıdır:

“[003.103] Allah’ın ipine hepimiz sımsıkı yapışın. Dağılıp ayrılmayın.

Ve Allah’ın sizin üzerinizdeki nimetini hatırlayın.

Hani siz düşmanlar idiniz. O, kalplerinizin arasını uzlaştırıp-ınsındırdı ve siz O’nun nimetiy-le kardeşler olarak sabahladınız.

Yine siz, tam ateş çukuru-nun kıyısında-yken, oradan sizi kurtardı.”

Tebliğci ayrışmayı, bölünmeyi, parçalanmayı savunanlarla arasına açık net bir hat çizer ve onlara karşı durur:

“[003.105] Kendilerine açık belgeler geldikten sonra, parçalanıp ayrılan ve anlaşmaz-

lığa düşenler gibi olmayın. İşte onlar için büyük azab vardır.”

“[006.159] Gerçek şu ki, dinlerini parça parça edip kendileri de gruplaşanlar, sen hiçbir şeyde onlardan değilsin. Onların işi ancak Allah’adır.”

Tebliğci kendisi büyük bir içtenlikle fitrat dinine ve Allah’a gönülden katıksız bağlılar olarak yönelirken, insanları da aynı şekilde yönelmeye davet edecektir. Bu ortak payda, birlik ve beraberliğin anahtarıdır:

“[030.030-31] O halde (ey Peygamber ve Peygamber’e uyanlar) yüzünü samimiyetle ve tamamen bu dine çevir, Allah’ın fitratına çevir ki O insanları bu fitrat üzerine yaratmıştır.

Allah’ın yaratması değiştiremez. İşte doğru din (budur) fakat insanların çoğu bilmezler.

‘Gönülden katıksız bağlılar’ olarak, O’na yönelin ve O’ndan korkup-sakının, dosdoğru namazı kılın ve müşriklerden olmayın.”

Tebliğci Kararlı, Sabırlı-Azimli-İradelidir

Her devirde birlik ve beraberliği savunmak ve onu gerçekleştirmek zor bir iş, görev olmuştur. 21. Asırda ise bu daha da zor bir görevdir. Bugün Şeytanların, Tağutların, Firavunların, Karunların ve Belamların elinde çok fazla imkan ve vasıta vardır. Bütün bu imkanlara karşılık Müminlerin elinde de daha büyük yenilmez bir güç ve imkan vardır. O da, Allah’ın yardımı ve yol göstermesidir.

Yeter ki Allah'ın yardımını ve yol göstermesini alabilecek bir gayreti, cehdi, sabrı, sebatı gösterelim ve Mücadelenin kanuniyetine yani Sünnetullah'a uyalım.

Sabırlı olmak, metanetli olmak, değerler arası mücadelede Sünnetullahın değişmeyen bir ilkesidir. Milletin/Ümmetin birlik beraberliğini sağlayacak olan bu sabır, kararlılık, dayanıklılık ve dik duruştur:

[008.045-46] Ey iman edenler, bir toplulukla karşı karşıya geldiğiniz zaman, dayanıklılık gösterin ve Allah'ı çokça zikredin. Umulur ki kurtuluş (felah) bulursunuz.

Allah'a ve Resûlü'ne itaat edin ve çekişip birbirinize düşmeyin, çözümlü yılmıyorsunuz, gücünüz gider. Sabredin. Şüphesiz Allah, sabredenlerle beraberdir."

Tevhid mücadelesi, başlangıçtan bu yana değişik merhalelerden geçmiş, nice tuzak ve oyunları bozmuş ve nice mayınlı arzıyı aşarak gelmiştir. Her aşamada bedel ödenmiş ve fakat davayı yürütenler korkmamış, yılmamış, ümitsizliğe kapılmamış, büyük bir tevekkül içerisinde mücadelelenin kanuniyetine uyararak acele etmeden büyük yürüyüşlerine devam etmişlerdir:

"(3239)- Habbâb İbnü'l-Eret (radiyallahu anh): "Rasûlüllah (aleyhissalâtu vesselâm) Ka'be'nin gölgesinde bir bürdeye yaslanmış otururken, gelip (müşriklerin yaptıklarından) şikâyetle bulunduk: "**Bize yardım etmiyor musun, bize dua etmiyor**

musun?" dedik. Şu cevabı verdi:

"Sizden önce öyleleri vardı ki, kişi yakalamıyor, onun için hazırlanan çukura konuyor, sonra getirilen bir testere ile başının ortasından ikiye bölünüyordu. Bazısı vardı, demir taraklarla taranıyor, vücudunda sadece et ve kemik kalıyordu. Bu yapılanlar onları dininden çeviremiyordu.

Allah'a kasem olsun Allah bu dini tamamlayacaktır. Öyle ki, bir yolcu devesine bindi mi San'a'dan kalkıp Hadramevt'e kadar gidecek, Allah'tan başka hiçbir şeyden korkmayacak, koyunu için de sadece kurttan korkacak. Ancak siz acele ediyorsunuz." (12)

Tebliğci günü birlik zafer ve mağlubiyetlerle ilgilenmez. O büyük ve kalıcı zaferin peşindedir. O bütün insanlığı kurtaracak büyük inkilab için çalışmakta, toprağı o amaçla büyük bir itina ve sabırla, kararlılıkla ekmektedir. O, 'iki güzellikten birine' sahip olmak istemektedir:

"[009.051-52] De ki: «Siz bizim için iki güzellikten (şehidlik veya zaferden) birinin dışında başkasını mı beklemektensiniz? Oysa biz de, Allah'ın ya kendi katından veya bizim elimizle size bir azab dokunduracağını beklemekteyiz. Öyleyse siz bekleyedurun, kuşkusuz biz de sizlerle birlikte bekleyeriz.»"

Tebliğci iki güzellikten birine sahip olmayı beklediği için takip ettiği çizgiden en ufak bir sapma yapmaz, eğilmez, bükülmez ve

her türlü meydan okumaya karşı

Hz. Nuh gibi tavır kor:

"[010.071-72] Nuh kavmine demişti ki: «Ey kavmim, benim makamım ve Allah'ın ayetleriyle hatırlatmalarım eğer size ağır geliyorsa ben, şüphesiz Allah'a tevekkül etmişim. Artık siz ortaklarımızla toplanıp yapacağınız işi karara bağlayın da işiniz örtülü kalmasin (veya tasa konusu olmasın), sonra hakkımdaki hükmünüzü -bana süre tanımaksızın- verin."

Eğer yüz çevirecek olursanız, ben sizden bir karşılık istemedim. Benim ecrim, yalnızca Allah'a aittir. Ve ben, Müslümanlardan olmakla emrolundum."

Tebliğci, Peygamberlerin başına gelenleri bildiği için aceleci değildir. Karşılaştığı reaksiyonlara karşı kararlı ve sabırlı davranır:

"[046.035] Artık sen sabret; peygamberlerden azim sahiplerinin sabrettikleri gibi, onlar için de acele etme."

Tebliğci Hz. Eyyüb gibi bir sabır taşıdır:

"(6205, 2960) Hz. Peygamber: Eyyüb aleyhisselâm insanların en yumuşak huylusu, en sabırlısı ve en çok öfkesini yutanıydı."

Tebliğci sadece kendisi sabreden değildir; aynı zamanda da sabrı öğreten, Sabrı tavsiye edendir. Bu nedenle o **Hz. Lokman gibidir:**

"[031.017] «Ey oğlum, dosdoğru namazı kıl, ma'rif olanı

emret, münker olandan sakındır ve sana isabet eden (musibetler) e karşı sabret. Çünkü bunlar, azmedilmesi gereken işlerdendir.”

Tebliğci aceleci olanların değil sabredenlerin ve bu konuda dayanışma içerisinde olanların kazanacağına inanır. Bununla toplumu müjdeler:

[103.001-3] *Asra andolsun; Gerçekten insan ziyan içindedir.*

Ancak iman edip salih amellerde bulunanlar, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve birbirlerine sabrı tavsiye edenler başka.

Tebliğci hakikati, hakka giden yolu anlatırken, insanları sıratı müstakime çağırırken ayıplanmaktan, kınanmaktan, alaya alınmaktan, horlanmaktan, itilip kakılmaktan, işkenceye uğramaktan ve öldürülmekten korkmaz. Başkalarının kendisi ile ilgili ne diyeceği ile ilgilenmez:

[005.054] *Ey iman edenler, içinizden kim dininden geri döner(irtidat eder) se, Allah (yerine), kendisinin onları sevdiği, onların da kendisini sevdiği, mü'minlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı ise 'güçlü ve onurlu,'Allah yolunda cihad eden ve kınayıcının kınamasından korkmayan bir topluluk getirir. Bu, Allah'ın bir fazlıdır, onu dilediğine verir.”*

Tebliğci Hep Ümitvardır, Moral ve Heyecan Doludur

Tebliğci yaptığı mücadelelerin karşılığını bu dünyada beklemediği için, gayretinin karşılığı Allah rızası olduğu için belalara,

meşakkatlere katlanır. Çile çeker, bedel öder ve fakat Allah'tan ümidini asla kesmez. Bilir ki nefes alabildiği sürece biten hiçbir şey yoktur. Bilir ki 'çıkılmayan candan ümit kesilmez.' Ve yine bilir ki Allah esirgeyip bağışlayan, en büyük af edici olandır:

[039.053] (Benden onlara) De ki: «Ey kendi aleyhlerinde olmak üzere ölçüyü taşıran kullarım. Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin.”

Tebliğci, kaybetmiş olduğu oğlunu sabırla bekleyen ve bir gün döneceğine inanan, asla ümitsizliğe düşmeyen ve onun için sabrı cemil gösteren Hz. Yakup gibidir. Tebliğci bilir ki Allah'tan ümidini yalnız kafirler keser:

[012.087] «Oğullarım, gidin de Yusuf ile kardeşinden (duyarlı bir araştırmayla) bir haber getirin ve Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin. Çünkü kâfirler topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden umut kesmez.»

Tebliğci, kainata hakim olan tüm yasaların Allah'ın ol demesi ile yeni bir şekle evrileceğine iman eden Hz. İbrahim gibidir. O bilir ki sapıklardan başkası Allah'ın rahmetinden ümit kesmez.:

[015.053-56] (Melekler İbrahim'e) Dediler ki: «Korkma, biz sana bilgin bir çocuk müjdelemekteyiz.»

Dedi ki: «Bana ihtiyarlık gelipçökmüşken mi müjdeliyorsunuz?

Beni ne ile müjdelemektensiniz?»

Dediler ki: «Seni gerçekle müjdeledik; öyleyse umut kesenlerden olma.»

Dedi ki: «Sapıklar dışında Rabbinin rahmetinden kim umut keser?»

Hak etmek için gerekli gayret, cehd gösterildiği sürece, en umutsuz olunan bir anda en umulmadık hadisenin vuku bulabileceğine inanır tebliğci. O zafiri, kurtuluşu sayılarda kalabalıklarda aramaz. O seferle sorumlu olduğunun şuurundadır. Zafer ise Allah'ın gereğini yapana bir taktiridir. O nedenle Tebliğci, Calud'un ordusuna karşı savaşan Talut'un ordusundaki iman etmiş kararlı azınlık grup gibidir:

[002.249] (O zaman) *Elbette Allah'a kavuşacaklarını umanlar (şöyle) dediler:*

«Nice az bir topluluk, daha çok olan bir topluluğa Allah'ın izniyle galib gelmiştir; Allah sabredenlerle beraberdir.»

Sonuç: Tebliğciye İlahi Çağrı: "Gir Kullarımın Arasına Gir Cennetime"

Tebliğ, hem tüm müminlerin hem devletin hem de özel ihtisaslaşmış bir grubun yerine getirmesi gereken bir görevdir. İslam'ın iktidar olduğu ülkelerde bu görev, ağırlıklı olarak devlete yüklenmiştir. Bunun dışındaki ülkelerde tebliğ görevi, parlamento dışı siyaset yürütenlerin özellikle ele alıp icra etmeleri gereken bir görev ve sorumluluktur. Tebliğ psikolojik hareketi, psikolojik savaşı da içerdiğinden özel bir grubun bu alanda derinleşmesi ve

ihtisaslaşması gerekmektedir.

Bizim gibi ülkelerde siyasi partilerin hareket alanları kısıtlanmıştır. Hükümet olmuş olmak bu alanı genişletememektedir. Kanunlara özenle yerleştirilen uyur maddeler, istendiği anda harekete geçirilerek hükümetlerin hareket alanı kısıtlanmaktadır. Bugün Türkiye’de parlamentonun hareket alanı %25 civarındadır. Geri kalan alan, değişik üst kuruluşlara ve bürokrasiye teslim edilmiştir. Ülkemizde Hükümet olmak bu bağlamda iktidar olmak değildir. Ülkemizde sistemin tahakkümü vardır. Tebliğci, hükümetle sistem ayrımını en iyi şekilde yapmak zorundadır. Çirkin hayasızlıkların gemi azya alıp yaygınlaştığı bir dönemde siyasi partilerin(birkaç istisna hariç) bu konuda ciddi hiçbir şey yapamamış olmasına bu açıdan bakmakta fayda vardır. **O nedenle her türlü ifsat hareketine, fıtrata karşı her türlü saldırıya karşı toplumu koruyacak olanlar, parlamento dışı siyaseti yürütenlerdir. Bu siyasetin ateş hattında bulunanlar ise tebliğcilerdir.**

Tebliğci silahsız mücahittir. O kalemini ve kelamını kullanır. Silahlar yok etmek, işgal etmek, hasar vermek için kullanılırken o kalemi ve kelamıyla insanların gönüllerini ve kalplerini fetheder. Tebliğci insanın zihin ve kalp hastalıklarını tedavi ederken hiç kimseden menfaat beklemez, ücret almaz:

“[006.090] De ki: «Ben bunun için sizden bir ücret istemiyorum.

O (Kur’an), alemlere bir ‘öğüt ve hatırlatmadan’ başkası değildir.»”

Tebliğcinin hedefi, fıtrat dinin hakim olduğu, insanın sömürülmediği, çirkin hayasızlıkların yok edildiği, vurgunun, soygunun, yalanın, talanın, çetenin, cuntanın, eşkıyanın olmadığı, adaletin hakim olduğu, zengininin malında fakirin hakkının olduğunun bilindiği ve bunun gereğinin yapıldığı bir dünya inşa etmektir. Bu büyük hedef, onun rüyası, hayali ve emelidir. Zorluklara, meşakkate, alaya, işkenceye, dövülmeye, sövülmeye ve hatta öldürülmeye yalnızca bu amaç için katlanır, sabreder. **O nedenle o bir sabır taşı, o bir direnişçi ve o büyük bir devrimcidir.**

Halkın bütün karşı koyuşunun sebebinin bilgisizliğinden kaynaklandığını bilir ve onun için onları hoş görür:

“(3244)- İbnu Mes’ud (radıyallahu anh): “Ben, peygamberlerden (aleyhimüsselam) birinin acıklı bir hikâyesini anlatmış olan Rasûlüllah (aleyhissalâtu vesselâm)’ı şu anda sanki tekrar seyrediyordum gibiyim. Demişti ki: “Kavmi ona şiddetle vurup yaralamıştı. O hem akan kanlarını siliyor, hem de: “Allahım, kavmimi mağfiret et, çünkü onlar bilmiyorlar” demişti.”(13)

Tebliğci, zihni kirlenmeye uğramış bir insanlığı uyarmak için halkın içindedir ve halkla bütünleşmek gayretindedir:

“(3246)- Rasûlüllah (aleyhissalâtu vesselâm): “İnsan-

lara karışıp onların ezalarına katlanan müslüman, onlara karışmayıp, ezalarına katlanmayandan hayırlıdır.”(14)

Çünkü cennete giden yol halkın içine girmekten geçmektedir:

“[089.029-30] Haydi gir kullarımın arasına. Gir, cennetime.”

Selam olsun bu kutlu yolun yolcularına!

Selam olsun tebliğ zaman ayıranlara!

Kaynaklar

- 1- Kandehlevi, M. Y, Hadislerle Müslümanlık, Kalem Yayınları, İstanbul, 1980. c.1, s: 1783.
- 2- Bezzâr, Mecmau’z Zevâid, VII/271.
- 3- Zeydan, A., İslam Davetçilerine, İkbâl Yayınları, Ankara, 1977, s: 366.
- 4- Ebû Dâvûd, Edeb 23.
- 5- Ebû Dâvûd, Edeb 20.
- 6- Çakan, L., Hakkı Tavsiye Metod ve Vasıtaları, Büşra Yayınları, İstanbul, s: 76.
- 7- Buhari, Müslim İman 29, İbn Mace Zekat 1.
- 8- Taberânî, naklen İbn Kesir, II/325-326.
- 9- Tefsir-i Kebir, II/482.
- 10- Gazâlî, İhyâ, c. 1, s: 82.
- 11- Yeken, F., Çağdaş Dâvetin Problemleri, Hayra Hizmet Vakfı Yayınları, Konya, 1979, s: 171
- 12- Buhari, Menâkıbu’l-Ensâr: 29, Menâkıb: 25, İkrâh: 1; Ebu Dâvud, Cihâd: 107, (2649); Nesâi, Zinet: 98, (8, 204); İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 9/548.
- 13- Buhari, İstîbâ: 4, Enbiya: 50; Müslim, Cihâd: 105, (1792); İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 9/554.
- 14- Tirmizî, Kıyâmet: 56, (2509); İbn Mace, Fiten: 23, (4032); İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 9/556.